

MOOTORSÕIDUKIJUHINA EESTI LIIKLUSES

Väljaandja: Transpordiamet

Kasutatud fotod: Visit Estonia, Jarek Jõepera, Priit Luts, Margus Ansu / PM / Scanpix, Robin Roots / ÕL / Scanpix, Andres Putting / EM / Scanpix, Freepik, Dreamstime, Shutterstock, Pixabay

2022

TERE, HEA LIIKLEJA

Eesti asub Euroopa põhjaosas Läänemere idarannikul. Asendist tingituna on Eestis muutliku ja järskude temperatuurikõikumistega niiske ning tuuline kliima. Eestis on neli aastaega (kevad, suvi, sügis, talv) ja peame sellega teedel liigeldes arvestama.

Meil on palju pimedat aega ja tihti vihmaseid või uduseid ilmu. Meie teedel ja tänavatel liikudes peate arvestama sellega, et nähtavus võib olla halb. Talved on meil lumised ning tee ääres võivad olla kõrged lumehanged, mis takistavad nähtavust. Kõnni- ja sõiduteed on tihtipeale libedad, mille tulemusena sõidukite peatumisteed on pikemad oluliselt (vaata joonist). Käesolev abimaterjal tutvustab Eestis kehtivaid liiklusreegleid ning annab nõuandeid, kuidas mootorsõidukijuhina ohutult liigelda. Materjali lõpust leiate olulisemad mõisted, mis aitavad tekstist paremini aru saada.

Peatumisteedkonna pikkus asulakiirusel 50 km/h olenevalt ilmastikust.

Eesti territoorium jaguneb maakondadeks, valdadeks ja linnadeks. Tallinn on Eesti pealinn, meil on 15 maakonda ning kokku 47 linna. Eestis on palju hajaasustust, mis tähendab, et külad ja asulad asuvad üksteisest kaugel. Meil on palju asulaväliseid teid, mis ühendavad omavahel külasid, asulaid ja linnasid. Meie liikluskeskkond on pidevas muutumises. Liikluskeskkond maal ja linnas ning väiksemates asulates on erinev. Eesti metsad on loomarikkad. Sügis- ja talvekuudel, kui on inna- ning jahihooaeg, on eriti suur oht, et metsloomad auto ette jooksevad.

Eestis on liiklusnõuded reguleeritud liiklusseadusega. Iga riigi liikluskultuur on erinev. Eestis järgitakse liiklusnõudeid täpselt ning reeglid on täitmiseks. Kõige olulisem on teiste liiklejatega arvestamine ja asjatute riskide mittevõtmine.

Olge hooliv nii enda kui ka teiste suhtes ja ärge pange kedagi liikluses ohtu!

MOOTORSÕIDUKIJUHINA LIIKLUSES

Mootorsõiduki juhtimiseks on vajalik vastava kategooria juhtimisõigus, mida väljastab ja vahetab Eestis Transpordiamet. Juhiluba väljastatakse või vahetatakse, kui olete Eesti kodanik, kelle alaline elukoht on Eestis, või elamisloa alusel Eestis viibiv välismaalane. Juhiloo taotlejal peab olema kehtiv tervisetõend, mille väljastab tervishoiuteenuse osutaja.

Saabudes Eestisse välisriigist ning omades muu riigi juhtimisõigust, tuleb kontrollida, kas juhiluba on Eestis kehtiv. Rohkem teavet on võimalik leida Transpordiameti kodulehelt www.transpordiamet.ee.

Sõidukijuhi kohustused ja piirangud

- ▶ Sõidukijuht vastutab nii enda kui ka kaasliiklejate ohutuse eest. Enne sõidu alustamist tuleb juhil veenduda, et kõigil sõitjatel, nii ees- kui ka tagaistmel, on turvavöö kinnitatud.
- ▶ Sõitjaid võib vedada ainult selleks ettenähtud kohtadel ja viisil, mis on toodud sõiduki tehnilises passis.
- ▶ Sõidukit ei või juhtida sellises haigus- või väsimus seisundis, mis takistab liiklusolude täpset tajumist ja liiklusreeglite täitmist.
- ▶ Seadusest tulenevalt on juhil keelatud tegeleda juhtimise ajal toimingutega, mis võivad segada juhtimist või liiklusolude tajumist, sealhulgas kasutada telefoni ilma käsi vabaks jätva vahendita või hoida sõiduki liikumise ajal telefoni käes. Lubatud ei ole ka näiteks söömine ja suitsetamine.

- ▶ Joores juhtimine on keelatud. Sõidukijuhtimine on keelatud juhil, kelle veres on alkoholisaldus 0,20 promilli või rohkem. Väljahingatavas õhus on vastav alkoholikogus 0,10 milligrammi ühe liitri kohta.
- ▶ Juht peab oma manöövritest teistele liiklejatele andma teada piisava ajavaruga, et kaasliiklejad oskaksid tema tegevusega arvestada. Suunatul tuleb näidata vähemalt kolm sekundit enne sõidu, manöövri või peatumise alustamist.
- ▶ Nähes teel või tee ääres last või seisvat bussi, millel on lasterühma tunnusmärk ja põlevad ohutuled, peab juht olema eriti tähelepanelik ja sõitma kiirusega, mis võimaldab ohtu vältida. Juht peab andma teed sõiduteed ületavatele lastele lasterühma saatja märguandel.

SÕIDUKI TEHNILINE SEISUND

Liikluses kasutatav sõiduk peab olema registreeritud ning läbinud registreerimiseelse tehnonõuetele vastavuse kontrolli viie tööpäeva jooksul pärast sõiduki Eestis kasutuselevõtmist. Koos sõidukiga kantakse registrisse ka sõidukiga seotud isikute (nii omanike kui ka kasutajate) andmed. Pärast esmaregistreerimist peab sõiduk läbima regulaarselt korralise tehnoulevaatuse, mille sagedus oleneb sõiduki kategooriast ja vanusest. Täpse teabe nõuete kohta leiab Transpordiameti kodulehelt.

Eestis liiklevatele sõidukitele on kohustuslik teha ka liikluskindlustus. Sellega kindlustatakse kahju, mida sõiduki valdaja tekitab sõidukiga kolmandale isikule.

Sõidukis peab olema järgmine lisavarustus:

- ▶ tőkiskingad;
- ▶ ohukolmnurk;
- ▶ esmaabivahendid – juhul kui tegemist on ettevõtte sõidukiga või ühissõidukiga;
- ▶ tulekustuti;
- ▶ ohutusvest – mootorsõidukijuht peab halva nähtavuse korral ja pimedal ajal asulavälisel teel hädapeatamise korral autost sõiduteele väljumisel ja sõiduteel viibimisel kandma ohutusvesti. Sama soovitame ka kaassõitjatele, kes autost väljas viibivad.

LIIKLUSKULTUUR EESTIS

Eestis kehtib parempoolne liiklus.

Suurim lubatud sõidukiirus maanteel (asulavälisel teel) on 90 kilomeetrit tunnis, linnas ning asulates (asulasisesel teel) 50 kilomeetrit tunnis ning õuealadel 20 kilomeetrit tunnis. Olenevalt liiklus- ja teeoludest võidakse suveperioodil mõnel teel kiiruseid tõsta. Eestis on keelatud takistada põhjendamatult aeglase sõiduga teisi sõidukeid.

Sõidukid peavad hoidma üksteise suhtes ohutut pikivahet, mis aitab vältida tagant otsasõitu ning pikivahe pikkus onoleb tee- ja ilmastikuoludest. Normaalsetes ilmastikutingimustes tuleb asulas hoida eessõitva sõidukiga pikivahet vähemalt kaks sekundit ja asulavälisel teel vähemalt kolm sekundit. Kui sekunditega mõõdetavat kaugust visualiseerida, siis linnaliikluses peaks teie ja eessõitja vahele mahtuma vabalt sõitma üks sõiduauto, kuid maanteel koguni kaks sõidukit.

Eesti liiklejad on üksteisega arvestavad ning jälgivad teeandmise kohustust.

Juhina peate teed andma:

- ▶ ülekäigurada ületavale jalakäijale, ratastoolis liiklejale, rula, rulluiske või -suuski, tõukeratast või -kelku või muid sellesarnaseid abivahendeid kasutavale liiklejale; jalgratast ja kergliikurit käekõrval kandvale inimesele;
- ▶ jalakäijale, jalgratturile, kergliikurijuhile, robotliikurile ning mopeedi- ja pisi- mopeedijuhile, kes ületab sõiduteed, millele juht pöörab;
- ▶ sõidukile, millel on sisse lülitatud sinine vilkur või sinine märgutuli koos erilise helisignaali või ilma;
- ▶ kiirendusrajalt teele sõites teistele teel liiklevatele juhtidele;
- ▶ ühistranspordile (troll, buss, tramm);
- ▶ raudteesõidukile.

Reguleerimata ülekäigurajale lähenedes peab juht sõitma kiirusega, mis on piisavalt aeglane, et mitte ohustada jalakäijat, kes soovib teed ületada. Vajaduse korral peab juht seisma jääma, et võimaldada jalakäijal sõidutee ületada.

Eestis võib helisignaali anda vaid märguandeks ohu tekkimisel või väljaspool asulata mõne teise liikleja tähelepanu äratamiseks. Tulesid tohib vilgutada ainult liikleja tähelepanu äratamiseks.

MÄRGID

Asula.

Märk osutab kohale, kus hakkab kehtima asulale kindlaksmääratud liikluskord. Kui liiklusemärgid ei näita teisiti, siis on tavaliselt asulas kiirus 50 km/h.

Sõidukiirus asulates.

Asulaväline sõidukiirus.

Juht peab kohandama oma sõiduki kiiruse olukorrale vastavaks, kuid ei tohi ületada suurimat lubatud kiirust.

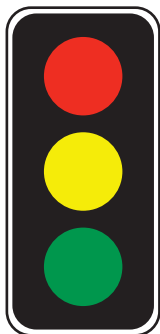
Olenevalt liiklus- ja teoludest, ohutusest ja sõiduki kategooriast võib:

- ▶ Transpordiamet suurendada asulavälisel teel suurimat lubatud sõidukiirust 120 kilomeetrini tunnis;
- ▶ kohalik omavalitsus suurendada asulasisesel teel suurimat lubatud sõidukiirust 90 kilomeetrini tunnis.

Õueala.

Liiklusemärk osutab kohale, kus hakkab kehtima õuealale kindlaksmääratud liikluskord. Õuealal on maksimaalne liikumiskiirus 20 km/h. Jalakäijate vahel tuleb liikuda jalakäijate kiirusega.

Eestis järgivad kõik liiklejad fooritulesid ja punase tulega liikumine pole lubatud. Tuled tähendavad järgmist:

- ▶ roheline lubab liikuda;
- ▶ roheline vilkuv lubab liikuda, kuid teatab peatsest kollase tule süttimisest;
- ▶ kollane keelab liikuda; peatumiseks ettenähtud kohast tohib edasi liikuda vaid juhul, kui seal peatumine on ilma liiklust ohustamata võimatu; kui tuli süttib hetkel, mil juht on ristmikul või ülekäigurajal, tuleb liikumist jätkata;
- ▶ punane keelab liikuda;
- ▶ punane ja kollane korraga keelavad liikuda ja teatavad peatsest rohelise tule süttimisest.

TULED

Eestis peavad sõidu ajal mootorsõidukil põlema lähi- või kaugtuled ning ääre- ja numbrituled. Valge ajal võib lähitulede asemel kasutada päevatulesid. Kaugtulesid võib kasutada sõites pimedal ajal või halva nähtavuse korral. Kaugtulesid ei või kasutada, kui ollakse teisest sõidukist sellisel kaugusel, et need võivad pimestada teisi sõidukijuhte. Eesmised udutuled võivad põleda sõidu ajal koos esituledega udust või sajast põhjustatud halva nähtavuse korral. Tagumisi udutulesid võib kasutada sõidu ajal ainult asulavälisel teel udust või sajast põhjustatud halva nähtavuse korral või kui sõidutuulest ülestõstetud lumi, tolmu või pori halvendab oluliselt tulede nähtavust tahapoole.

ÜHISSÕIDUKIRADA

Eestis on asulates eraldi tähistatud sõidurajad, mis on mõeldud liiniveol ühissõidukile, sõitjat vedavale taksole ja bussile. Need sõidurajad on eraldi tähistatud asjakohaste liiklusemärgide või teekattemärgistega.

Erandid

- ▶ Ühissõidukirajale, mis on pärisuunalise sõidutee serval ega ole muust sõiduteest pidevjoonega eraldatud, võib reastuda enne pööret või seismajäämist sõitjate peale- või mahaminekuks tingimusel, et see ei sega liiniveol ühissõidukit.
- ▶ Ühissõidukirajaga teel olevast ühissõidukirajast tohib kohas, kus liikluskorraldusvahend seda ei keela, ainult risti üle sõita.

RAUDTEE ÜLETAMINE

Raudteeülesõidukohale lähenedes tuleb olla eriti tähelepanelik ja sõita sellise kiirusega, et vajaduse korral oleks võimalik sõiduk sujuvalt seisma jätta.

- ▶ Lähenevale raudteesõidukile tee andmiseks peab seisma jääma tõkkepuu ees, selle puudumisel vähemalt viie meetri kaugusel esimesest rööpast; asjakohase liiklusemärgi olemasolul aga selle ees.
- ▶ Tõkkepuuta ja foorita raudteeülesõidukohale tohib sõita alles siis, kui juht on veendunud, et raudteesõidukit ei lähene.
- ▶ Raudtee ületamine on keelatud foori keelava tule korral olenemata tõkkepuu olemasolust või asendist. Keelatud on ületada raudteed sulguva, suletud või avaneva tõkkepuu korral olenemata foorituledest.

SÕITMINE TALVISTES TEELOUDES

Kuna Eestis on põhjamine kliima, siis hilissügisel, talvisel ja varakevadisel ajal on tavapärane, et sajab lund, lörtsi või on udu. Enne sõidu alustamist tuleb puhastada sõiduki aknad ning kontrollida regulaarselt, et sõiduki tuled ning pidurid oleksid töokorras. Autos võiks olla ka väike hari või kaabits lume või jää eemaldamiseks autoklaasidelt, samuti lumelabidas juhuks, kui olete autoga lumme kinni jäänud.

Teed võivad olla lume- ja libedatõrjest hoolimata libedad. Seetõttu on Eestis sõiduautodel talverehvide kasutamine kohustuslik 1. detsembrist 1. märtsini. Naastrehvidega sõitmine on lubatud 15. oktoobrist 31. märtsini, talviste teeolude korral 30. aprillini. Naastudeta talverehvidega ehk lamellrehvidega tohib sõita aasta läbi. Talverehvidel tuleb jälgida, et rehvimustri sügavus oleks vähemalt 3,0 mm, soovituslikult vähemalt 4–5 mm. Suverehvidel peab rehvimustri jääksügavus olema vähemalt 1,6 mm. Soovitav ei ole kasutada üle 7 aasta vanuseid rehve, kuna korralike rehvide kasutamine on üks liiklusohutust mõjutavaid faktoreid.

! 01.12 ... 01.03
✓ 15.10 ... 31.03 (...*30.04)
! < 3,0 mm (♣ 4–5 mm)

! 01.12 ... 01.03
✓ 01.01 ... 31.12
! < 3,0 mm (♣ 4–5 mm)

✓ 02.03 ... 30.11
! < 1,6 mm

Talvisel ajal on soovitatav vältida möödasõite ning muutlike ilmaolude korral tuleb olla eriti ettevaatlik, sest ka lühikese distantsi korral võivad teolud oluliselt erineda. Meeles tasub pidada, et talvisel ajal tuleb valida ka sõidutingimustele sobiv sõidukiirus, mis jääb alla piirkiiruse. Samuti on vajalik hoida ohutumat pikivahet kui tavaliselt, et jõuaksite õigel ajal reageerida ning ohtu vältida.

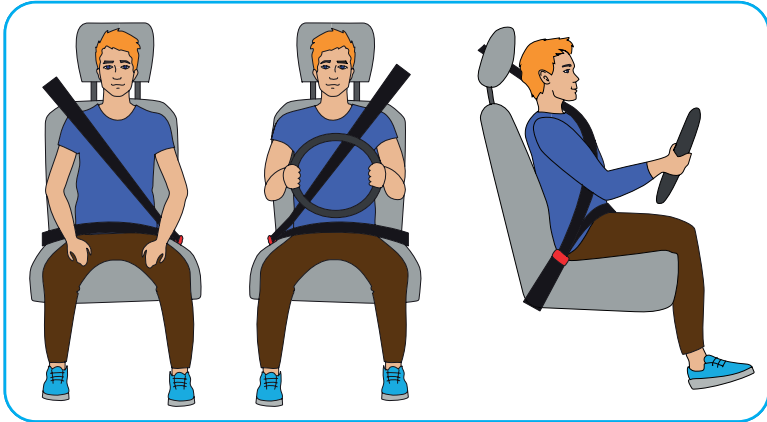
Enne sõidu alustamist saab teeoludega Eesti eri piirkondades tutvuda läbi teeilmajaamade ja teekaamerate veebilehel www.tarktee.ee ning selle abil planeerida ka oma pikemaid sõite.

Eestis on talvisel ajal tänu soodsatele ilmaoludele avatud jääteed. Jääteed rajatakse sõidukite liiklemiseks üle külmunud mere või järve kas mandri ja saarte või mandri eri kohtade vahele. Rohkem teavet avatud jääteede kohta on leitav Transpordiameti kodulehelt.

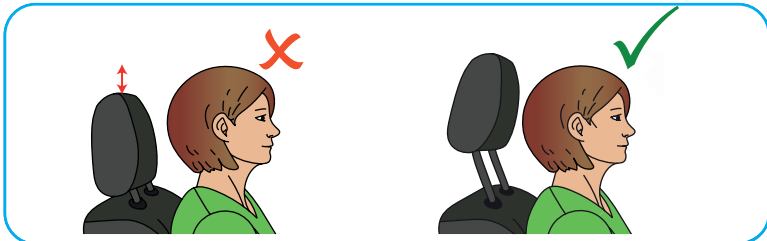
TURVAVARUSTUS

Eestis tuleb turvavöö nõuetekohaselt kinnitada kõigil sõitjatel, nii ees- kui tagaistmel. Turvavöö tuleb alati kinnitada ka taksos ning võimalusel bussis. Turvavöö diagonaalrihm peab jooksmas üle rangluu, mitte üle kaela või õlast allpool. Horisontaalrihm peab aga jooksmas üle reite võimalikult puusaliigese lähedalt, mitte üle kõhu.

Sõidukisse istudes tuleb ülerõivad eest lahti teha ja pingutada üle rinna jooksvat rihma. Vigastuste vältimiseks peab turvavöö olema võimalikult keha ligidal. Turvavööd kinnitades ei tohi sel olla keerde sees. Suurel kiirusel juhtuvas kokkupõrkes ei pruugi keerdus turvavöö inimese raskusele vastu pidada ja võib katki rebeneda. Ühe turvavöö all võib istuda vaid üks inimene.

Istme peatugi peab olema kõigil reisijatel reguleeritud nii, et selle ülemine äär oleks pealaega tasa või pisut kõrgemal.

Kui lapse pikkus ei võimalda teda auto turvavööga nõuetekohaselt kinnitada, tuleb lapse sõidutamisel autos, millel on turvavööd, kasutada tema pikkusele ja kaalule sobivat turvaistet/-hälli või muud nõuetekohast turvavarustust. Sõiduauto esiistmel tohib last sõidutada ainult siis, kui ta on turvavarustuse abil nõuetekohaselt kinnitatud. Seljaga sõidusuunas paigaldatud turvavarustust ei tohi lapse sõidutamisel kasutada istekohal, mis on varustatud rakendusvalmis esiturvapadjaga. Autos ei tohi last süles hoides sõidutada.

HÄDAPEATUMINE

Hädapeatamisel kohas, kus peatuda ega parkida ei tohi, peab sõiduki tähistama ohutulede sisselülitamisega või ohukolmnurga tee asetamisega. Ohukolmnurk tuleb tee panna asulas vähemalt 25 m kaugusele ja väljaspool asulat 50 m kaugusele sõidukist. Soovitame teatada juhtunust viivitamatult politseisse (telefoninumbri 112) ja võtta tarvitusele abinõud ohu kiireks kõrvaldamiseks või selle kahjulike tagajärgede vähendamiseks. Hädapeatamise korral raudteeülesõidukohal peate hoolitsemata selle eest, et inimesed lahkuksid sõidukist, ja tegema kõik endast oleneva, et vabastada ülesõidukoht.

KUIDAS KÄITUDA, KUI LÄHENEB ALARMSÕIDUK?

Alarmsõiduki lähenedes tuleb käituda järgnevalt:

- ▶ tuleb mõista, millega on tegu, kust see tuleb ja kuhu suundub ;
- ▶ kui alarmsõiduk läheneb tagant, veendu ohutuses, näita (paremat) suunatuld ning reastu võimaluse korral paremale;
- ▶ ära pidurda järsult!

KÄITUMINE LIIKLUSÕNNETUSE KORRAL

Hinda olukorda ja võimalikke ohte.

Proovi vältida edasist kahju, näiteks pane selga ohutusvest ja tähista sõidukid vajaduse korral ohukolmnurgaga.

Helista **112** ja käitu sealt saadud juhiste järgi.

ANDA TEED (mitte takistada) on nõue, et liikleja ei jätkaks ega alustaks liikumist ega teeks manöövreid, mis võiksid sundida teist liiklejat järsult oma liikumissuunda või -kiirust muutma.

ASULA on hoonestatud ala, mille sisse- ja väljasõiduteed on tähistatud asula liikluskorda kehtestavate liiklusmärkidega.

EESÕIGUS on liikleja õigus liikuda enne teist liiklejat.

HALB NÄHTAVUS on ilmast või muudest nähtustest (udu, vihm, lumesadu, tuisk, hämarus, suits, tolm, vee- ja poripritsmed, vastupäike) tingitud ajutine olukord, kui teel vaadeldavat objekti ei ole võimalik taustast eristada kaugemal kui 300 meetrit.

HÄDAPEATAMINE on sõiduki seismajätmine või -jäämine, kui sõidu jätkamine on ohtlik või tehniliselt võimatu.

JUHT on isik, kes juhib sõidukit või maastikusõidukit, juhib või ajab teel loomi. Õppesõidu või sõidupraktika ajal loetakse juhiks ka mootorsõidukijuhi õpetajat või -juhendajat. Eksamisõidul loetakse juhiks eksamineeritav.

JÄÄTEE on külmunud veekogule sõidukite ja jalakäijate liikluseks ajutiselt rajatud asjakohaste liikluskorraldusvahenditega tähistatud tee.

LIIKLUSKORRALDUSVAHEND on liiklust korraldav või suunav vahend (foor, liiklusmärk, teemärgis, vilkur, piire, kiiruspiiraja, künnis, hoiatuslint, tähispost, tähiskoonus, tõkkepuu, ohutussaar või muu selline).

LIIKLUSMÄRK on märk, millega kehtestatakse teatav liikluskord, teavitatakse liiklejat liiklusohust või aidatakse liikluses orienteeruda.

LIIKLUSOHT on olukord, mis sunnib liiklejat ohu vältimiseks järsult oma liikumissuunda või -kiirust muutma või peatuma.

LIIKLUSÕNNETUS on juhtum, kus vähemalt ühe sõiduki teel liikumise või teelt väljasõidu tagajärjel saab inimene vigastada, surma või tekib varaline kahju.

MANÖÖVER on igasugune pööre või mis tahes sõiduraja vahetus või ümberpöige.

OHUTUSVEST on liikleja märgatavuse suurendamiseks ettenähtud riietuse.

PEATUMINE on sõiduki ettekatsetud seismajätmine sõitjate peale- või mahamineku või veose laadimise ajaks. Peatumiseks ei loeta sõiduki seismajäämist liiklusvoos või liikluskorraldusvahendi või reguleerija nõudel.

PIIRATUD NÄHTAVUS on olukord, kui tee kurvid, tõusuharjad, teeäärsed rajatised, haljastus või teel olevad takistused vähendavad nähtavust teel niivõrd, et sellel teelõigul lubatud suurima kiirusega sõitmine võib muutuda ohtlikuks.

RAUDTEEÜLESÕIDUKOHT on tee ja raudtee samatasandiline lõikumiskoht. Tee ja raudteeülesõidukoha piiriks on tõkkepuu, selle puudumisel ühe- või mitmerööpmelist raudteed tähistavate liiklusmärkide asukoht.

SÕIDUK on teel liiklemiseks ettenähtud või teel liiklev seade, mis liigub mootori või muul jõul.

SÕITJA on isik, kes kasutab liiklemiseks sõidukit, kuid ei juhi seda.

ÕUEALA on jalakäijate ja sõidukite samaaegselt liiklemiseks ettenähtud ala, kus ehituslike või muude vahenditega on vähendatud sõidukite kiirust ning mille sisse- ja väljasõiduteed on tähistatud õueala liikluskorda kehtestavate liiklusmärkidega.

ÜHISSÕIDUKIRADA on ühistranspordiseaduse kohaselt liiniveol ühissõidukile, samuti sõitjat vedavale taksole ja sõitjat vedavale bussile liiklemiseks ettenähtud sõiduteeosa, mis on tähistatud asjakohaste liiklusmärkide või teekattemärgistega.

ÜLEKÄIGURADA on jalakäijale sõidutee, jalgrattatee või trammitee ületamiseks ettenähtud asjakohaste liiklusmärkide või teekattemärgisega tähistatud sõidutee, jalgrattatee või trammitee osa, kus juht on kohustatud andma jalakäijale teed.

SISUKORD

Tere, hea liikleja	1
Mootorsõidukijuhina liikluses	3
Sõiduki tehniline seisund	4
Liikluskultuur Eestis	6
Märgid	8
Tuled	9
Ühissõidukirada	10
Raudtee ületamine	11
Sõitmine talvistes teeoludes	12
Turvavarustus	14
Hädapeatumine	15
Kuidas käituda, kui läheneb alarmsõiduk?	16
Käitumine liiklusõnnetuse korral	17
Olulisemad mõisted	18

TRANSPORDIAMET